

II. Zadatci kratkog odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti kratkim odgovorom (s nekoliko riječi ili jednom rečenicom).
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

31. Koja je dva aspekta društvenog života trebala proučavati Comteova „socijalna fizika“?

SOCIJALNU STATIKU I SOCIJALNU DINAMIKU
(ILI DRUŠTVENU STRUKTURU I DRUŠTVENU PROMJENU
RAZVOJ)

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

32. Navedite dva kulturna pokreta na čijim se idejama temelje nastanak i rani razvoj sociologije.

PROSVEŠTENOST I ROMANTIZAM

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

33. Kojoj teorijskoj perspektivi u sociologiji pripada T. Parsons, a kojoj G. H. Mead?

T. Parsons: FUNKCIONALISTIČKOJ
G. H. Mead: INTERAKTIONISTIČKOJ

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

34. Koja se metoda istraživanja koristi za prikupljanje podataka o političkim orijentacijama populacije neke države? Kako se naziva manji broj ispitanika izdvojenih iz populacije na kojima će se provesti ispitivanje?

ANKETA
UZORAK (ILI REPREZENTATIVNI UZORAK)

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

<p>35. Kako se dijele grupe s obzirom na stupanj bliskosti i povezanosti među članovima?</p> <p><u>NA PRIMARNE I SEKUNDARNE</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>36. U koje se dvije vrste sankcija ubraja povećanje plaće?</p> <p><u>POZITIVNE I FORMALNE</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>37. Koji tip gomile, prema H. Blumeru, nastaje spontano i kratko traje, a koji nastaje planirano i regulirano?</p> <p>Nastaje spontano i kratko traje: <u>SLUČAJNA GOMILA</u></p> <p>Nastaje planirano i regulirano: <u>KONVENCIONALNA GOMILA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>38. Koji je sociolog proširio Marxovu teoriju stratifikacije s još dvjema dimenzijama? Navedite te dvije dimenzije društvene stratifikacije.</p> <p><u>M. WEBER</u></p> <p><u>SOCIJALNA I POLITIČKA DIMENZIJA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>39. Kako se nazivaju društva sa stratifikacijskim sustavom u kojem se položaji relativno lako mijenjaju? Navedite vrstu položaja koja prevladava u takvim društvima.</p> <p><u>OTVORENA DRUŠTVA (ILI FUNKCIONALNA)</u></p> <p><u>POSTIGNUTI DRUŠTVENI POLOŽAJ (ILI STEČENI)</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S009</p>	<p><i>7.2.2011</i></p> <p>02</p>

<p>40. Koji se tip socijalizacije odvija u prvim godinama života pojedinca i koji je čimbenik socijalizacije u tom procesu najvažniji?</p> <p><u>PRIMARNA SOCIJALIZACIJA</u></p> <p><u>OBITELY</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>41. Definirajte pojam društvenih normi. Navedite dvije vrste društvenih normi.</p> <p><u>NORME SU DRUŠTVENA PRAVILA KOJA ODREĐUJU PRIKLADNO</u></p> <p><u>PONAŠANJE U ODREĐENIM SITUACIJAMA. MORES I ZAKONI.</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>42. Koji je sociolog smatrao da se ritualima pojačava društvena integracija? Kako se naziva ta vrsta rituala?</p> <p><u>E. DURKHEIM</u></p> <p><u>RITUALI SOLIDARNOSTI</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>43. U koju se vrstu ubraja balet „Labuđe jezero“ P. I. Čajkovskog, a u koju tradicionalni plesovi određene regije?</p> <p>Balet „Labuđe jezero“: <u>VISOKA KULTURA</u></p> <p>Tradicionalni plesovi: <u>NARODNA KULTURA (ILI PUČKA)</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>44. Kako se naziva brak između dviju, a kako brak između više osoba?</p> <p>Brak između dviju osoba: <u>MONO GAMIDA</u></p> <p>Brak između više osoba: <u>POLIGAMIDA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S009</p> <p style="text-align: right;">J. Savić</p> <p style="text-align: right;">02</p>	

Sociologija

<p>45. Kako se naziva sustavno i formalizirano prenošenje znanja? Koji je čimbenik socijalizacije zadužen za taj proces?</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p><u>OBRAZOVANJE</u></p> <p><u>ŠKOLA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>46. Kako se naziva relativno mala vjerska skupina koja se odvojila od crkve, a kako kratkotrajna i najmanje formalno organizirana vjerska skupina?</p>	
<p>Vjerska skupina koja se odvojila od crkve:</p> <p><u>SEKTA</u></p>	
<p>Kratkotrajna i najmanje formalno organizirana vjerska skupina:</p> <p><u>KULT</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>47. Koji tip političkog poretka omogućuje slobodno sudjelovanje svih građana u političkom odlučivanju? Navedite dvije vrste tog poretka.</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p><u>DEMOKRACIJA</u></p> <p><u>PREDSTAVNIČKA I NEPOSREDNA DEMOKRACIJA</u> <u>(ILI LIBERALNA I DIREKTNJA / IZRAVNA DEMOKRACIJA)</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>48. Koja se ideologija zalaže za individualizam, a koja za egalitarizam?</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>Ideologija koja se zalaže za individualizam: <u>LIBERALIZAM</u></p>	
<p>Ideologija koja se zalaže za egalitarizam: <u>SOCIJALIZAM</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S009</p> <p style="text-align: right;"><i>J. Sinić</i></p>	 <p>02</p>

<p>49. Koji se ekonomski poredak temelji na privatnom vlasništvu i slobodnom tržištu? Koji sociolog smatra da su na razvoj tog poretka utjecale religijske vrijednosti?</p> <p><u>KAPITALIZAM</u></p> <p><u>M. WEBER</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>50. Kako se naziva veliki porast broja gradskog stanovništva u modernom društvu? Kako se naziva neprekinuti niz povezanih naselja koji nastaje tim procesom?</p> <p><u>URBANIZACIJA</u></p> <p><u>MEGALOPOLIS (ILI MEGAGRAD)</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<div style="border: 1px solid black; height: 450px; width: 100%;"></div>	
<p>SOC D-S009</p>	<p><i>J. Jarić</i></p> <p>02</p>

III. Zadaci produženog odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti u nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono bitno za zadatak.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

51. Definirajte makrosociološki i mikrosociološki pristup proučavanju društva. Navedite jednu mikrosociološku perspektivu i njezina predstavnika.

MAKROSOCIOLOGIJA JE DIO SOCIOLOGIJE KOJI SE BAVI

PROUČAVANJEM VEĆIH GRUPA, INSTITUCIJA I DRUŠTVENIH

SUSTAVA TE DUGOTRAJNIJIM PROCESIMA PROMJENE, A

MIKROSOCIOLOGIJA PROUČAVA MANJE GRUPE I INTERAKCIJU

MEĐU POJEDINCIMA. INTERAKCIONIZAM, G.H. MEAD.

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

52. Koje su osnovne postavke pozitivizma u sociologiji? Navedite predstavnika pozitivizma te objasnite Weberovu kritiku pozitivizma.

POZITIVIZAM JE STAJALIŠTE DA SE DRUŠTVO I PRIRODA MOGU

IZUČAVATI ISTIM METODAMA, JER NJIMA VLADAJU ISTI ZAKONI

KOJE SOCIOLOGIJA TREBA OTKRITI. A. COMTE JE PREDSTAVNIK

POZITIVIZMA. WEBER JE SHVATAO DA SE DRUŠTVENE ZNAOSI

BITNO RAZLIKUJU OD PRIRODNIH JER TREBAJU OBJASNITI

SUBJEKTIVNA ZNAČENJA KOJA LJUDI PRIDAJU SVOSIM AKCIJAMA.

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S009

J. Šarić

02

53. Definirajte pojmove društvene uloge i društvenog položaja. Koja teorija povezuje igranje uloga u svakodnevnom životu s procesom „upravljanja dojmom o sebi“?

DRUŠTVENA ULOGA JE SKUP DRUŠTVENOS ODREĐENIH ZNAČAJKI

I OČEKIVANIH PONASANJA PRIDRUŽEN POSEBNOJ POLOŽAJU.

DRUŠTVENI POLOŽAJ JE MESTO KOJE POSEBNAČ ZAUZIMA

U DRUŠTVENOS STRUKTURI. DRAMATURŠKI PRISTUP

E. GOTTMANA.

0

1

bod

0

1

bod

0

1

bod

54. Objasnite pojam društvene stratifikacije. Navedite kako na društvenu stratifikaciju gledaju predstavnici funkcionalističke, a kako predstavnici konfliktne perspektive.

DRUŠTVENA STRATIFIKACIJA JE OBLIK DRUŠTVENE NEJEDNAKOSTI

KODI SE ODNOSI NA STRUKTURIRANU, RELATIVNO STABILNU

I TRAJNU NEJEDNAKOST MEĐU GRUPAMA. FUNKCIONALISTI

JU SMATRAJU NUŽNOM I KORISNOM JER OSIGURAVA PORUKAVANJE

NAJVAŽNIJIH POLOŽAJA U DRUŠTVU NAJPOSLOBNIJIM POSEBNOČIMA,

A KONFLIKTNA PERSPEKTIVA JU SMATRA NEGATIVNOM POJAVOM

JER PROIZLAZI IZ BORBE I SUKOBA POSEBNAČA I GRUPE

OKO OSKUDNIH RESURSA U DRUŠTVU.

0

1

bod

0

1

bod

0

1

bod

55. Objasnite pojam kulture i tvrdnju da je nastanak kulture temeljen na simboličkoj komunikaciji. Koja teorijska perspektiva ističe važnost simboličke komunikacije?

KULTURA SE ODNOSI NA CJELOKUPNO DRUŠTVENO

NASLJEDE NEKE GRUPE LJUDI KOJE SE PREDUŠI

SIMBOLIČKOM KOMUNIKACIJOM ODNOSNO JEZIKOM, STO JE

SPECIFIČNOST Ljudske KOMUNIKACIJE.

INTERAKCIONISTIČKA PERSPEKTIVA.

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

56. Kako E. Goffman naziva organizacije koje provode resocijalizaciju? Navedite jedan primjer takve organizacije i tri njezine karakteristike.

TOTALNE INSTITUCIJE, PRIMJER JE ZATVOR.

OSOBE INSTITUCIJE STALNO NADGLEDA SVE STERE ŽIVOTA

ZATVORENIKA, SUI UVEDU MILOVOG ŽIVOTA SU POTPUNO

STANDARDIZIRANI, A SVE AKTIVNOSTI ODREĐENE

RASPOREĐIMA I PRAVILIMA.

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

57. Navedite tri vrste obitelji s obzirom na odnose moći među njihovim članovima. Objasnite pojam patrijarhalnosti te navedite dvije sociološke perspektive koje različito gledaju na ulogu muškarca kao skrbnika obitelji.

MATRIJARHALNA, PATRIJARHALNA I EGALITARNA OBITELY.

PATRIJARHALNOST ZNAČI DA NAJSTARIJI MUŠKARAC U

OBITELY DONOSI NAJVAŽNIJE ODLUKE, ODNOSNO

DOMINACIJU MUŠKARACA NAD ŽENAMA.

FUNKCIONALISTIČKA PERSPEKTIVA I KONFLIKTNA P.

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

58. Navedite i usporedite osnovne postavke suvremenog funkcionalističkog i interakcionističkog pristupa obrazovanju. Objasnite pojam etiketiranja.

FUNKCIONALISTI SMATRAJU ŠKOLU GLAVNIM SOCIJALIZACIJSKIM I

INTEGRACIJSKIM MEHANIZMOM KODIM POSEJINAC POSTAJE DIO DRUŠTVA

A ŠKOLA BI TREBALA SELEKTIRATI NAJSPOSOBNIJE POSEJINCE ZA

NAJVIŠE POSTAJE U DRUŠTVU. INTERAKCIONIZAM OBJASNUJE

SVAKODNEVNE ODNOSI NASTAVNIKA I UČENIKA TEMELJNO

UTJECAJ NA OBRAZOVNI PROCES. FUNKCIONALISTIČKI PRISTUP

JE MAKROSOCIJALNOŠKI, A INTERAKCIONISTIČKI MIKROSOCIJALNOŠKI.

ETIKETIRANJE JE PROCES KODIM NASTAVNIK UČENIKA NA TEMELJU

JEDNE GREŠKE OČEJNUJE KAO PROBLEMATIČNOG, TAKU ETIKETU

PRITVUČUJU I DRUGI TE SE NA KRAJU UČENIK SAM POČINJE

POVUŠATI U SKLADU S NJOM.

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

59. Kako E. Durkheim objašnjava pojmove svetog i profanog? Čime je reguliran pristup vjernika svetom?

SVETO JE ONO ^{ČEMU} ~~JE~~ DRUŠTVO PRIPISUJE POSEBNO ZNAČENJE I ŠTO IZAZIVA STRAHOŠTOVANJE I PONIZNOST, A PROFANO JE ONO SVAKODNEVNO, OBIČNO I BEZ POSEBNOG ZNAČENJA. PRISTUP SVETOME REGULIRAN JE RITUALIMA.

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

60. Objasnite o kojim trima čimbenicima ovise demografske promjene u društvu.

DEMOGRAFSKE PROMJENE OVIJE O STOPI NATALITETA, ODNOSNO BROJU ŽIVORODNE DJECE NA 1000 STANOVNIKA, O STOPI MORTALITETA, ODNOSNO BROJU UMRUHL NA 1000 STANOVNIKA I MIGRACIJAMA, ODNOSNO PRESELJENJU STANOVNIKA.

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

0 ☐

1 ☐

bod

SOC D-S009

J. Sinić

02